

"Turandot" – hooaja suursündmus!

ITA SERMAN

Ma mõtlen "Turandotile" iga tund, iga minut. Kõik, mis ma siiani kirjutanud olen, tundub naljakas ega meeldi mulle enam, pihtis 1924. aasta novembris surmaga võitlev Giacomo Puccini. Ooperi kaks lõpunumbrit kirjutas Puccini visandite põhjal tema õpilane Franco Alfano.

99 aastat ja kaks päeva tagasi (25. aprillil 1926) esietendus Puccini viimane lavateos "Turandot" Milano La Scala teatris. Täna õhtul on seda lüürilist draamat võimalus kontsertetendusena näha "Estonia" Kontserdisaalis. Kontsertetenduse mõte pärineb dirigent Arvo Volmerilt, ja on ilus jätk samalaadsele ettevõtmisele "Don Carlosega".

"Turandoti" kohta varem ilmunud materjalidest võib lugeda: Puccini alustas "Turandoti" muusika kirjutamist veel täie tervise juures. Ent endas juba saatuse märki kandes töötas ta erakordse loomingulise põlemise ja fantaasiaga. Küll rõhutas helilooja seegi kord, et muusika "olgu inimlik, südamega kirjutatud, toimugu tegevus Hiinas või Hollandis". Kuid kunagi varem ei suutnud Puccini anda karakteritelt nii eripalgelisi tegelaskujusid, üllatada nii tugevate kontrastidega, ekso-

Maailmakuulus Gianfranco Cecchele.

tilise värvirikkusega, dünaamikaga. Eriti uudsed olid Puccini kohta suured, mõjusad kooristseenid, mis lisasid teosele avarust ja monumentaalsustki.

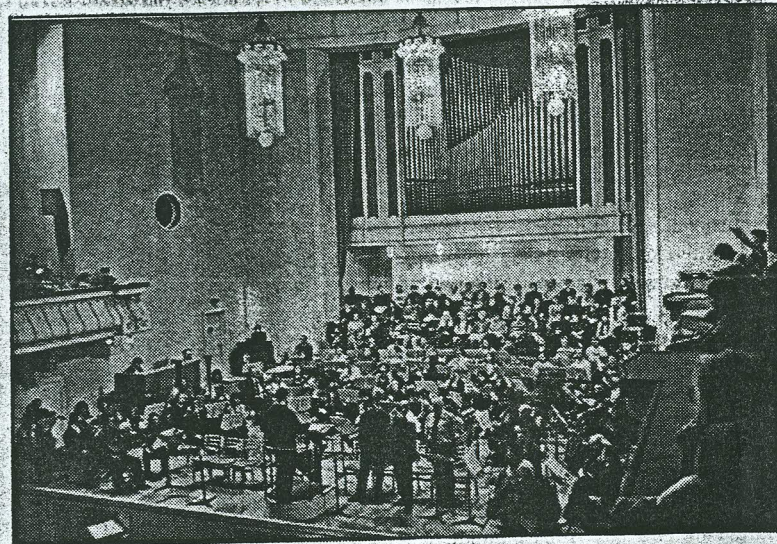
Neis sõnades peitub osaliselt ka vastus küsimusele, miks Arvo Volmer on otsustanud kontsertetenduse kasuks. Ooperiga on hõlmatud sedavõrd palju tegelasi, et teatrilavale mahutada ei õnnestuks neid parimagi tahtmise juures. Pealegi tekiks rohkesti majanduslikku laadi probleeme neile kõigile kos-

tüümide muretsemisel. Rääkimata sellest, et võimatu oleks pikemat aega (aga teatrietenduste puhul on see vajalik) hoida koos tasemel solistide šeltskonda.

Kes hakkavad seda ooperit laulma, küsis helilooja, tunnetades "Turandoti" vokaalpartide nõudlikkust. On vaja erakordset sopranit ja väga tõsivõetavat tenorit.

Sama meelt oli ka Arvo Volmer. Ja kuna tegu on Itaalia ooperiga, leidis dirigent, et peaosas peab olema ka tõeline itaalia tenor. Gianfranco Cecchele on seda tõesti. Siinkohal läheks pikale nimetada kas või osagi tema kõikjal maailmas tunnustust leidnud lavarolliidest: ainuüksi esinemispaikade nimistu hõlmab tervet lehekülge, ja kirjas on kõik maailma kuulsamad teatrimajad ja kontserdisaalid. Olgu siinkohal ka öeldud, et järgmiseks hooajaks on Gianfranco Cecchele angazheeritud Verdi ooperifestivali tarvis Itaaliasse.

Printsess Turandoti osas näeme sedakorda Marina Lapinat Moskvast, ja temagi nimi ütleb ooperimaailmas mõndagi. Meie oma lauljatest on proovide põhjal kiidusõnu teeninud Pille Lill, kellele Liu osa tundub vägagi sobivat. Eestlastest teevad kaasa veel Rostislav Gurjev ja Tarmo Sild, küla- listest Georgi Seleznojov (Peterburist),

Fotomeenus "Turandoti" eilsest peaproovist.

Eduards Cudakovs, Guntars Rungis ja Ivars Krastinš. Veel on ERSOLE lisaks laval Estonia Teatri koor ja Eesti Poistekoor, kes küllalt keeruliste ja mahukate partiidega kenasti toime tuleb.

Maailma suurte ooperimajadel pole "Turandoti" esitusega olnud probleeme. See ooper nagu kogu Puccini looming on läbi aegade olnud mängitav ja populaarne. Väikestele truppidel on "Turandot" kättesaadav vaid harukordadel. Ka nii on kirjutatud selle ooperi

kohta. Ja ometi on "Turandot" korra olnud ka Estonia Teatri laval: 1939. aastal Eino Uuli lavastuses ja Verner Nerepi dirigendikäe all. Nimiosalist laulis siis omaaegne kuulus sopran Ida Loo-Talvari. Mõistagi olid tookordse etenduse gabariidid teised: muusikaelu tänane päev eeldab hoopis enamat.

Ehk midagi niisugust, nagu seda võib täna õhtul näha "Estonia" Kontserdisaali laval.